

Úmluva Rady Evropy o přístupu k úředním dokumentům

(CETS č. 205)

Česky

Předkládací zpráva

I. Úvod

(i) Stávající úmluva Rady Evropy je prvním právně závazným mezinárodním nástrojem, který uznává všeobecné právo na přístup k úředním dokumentům v držení orgánů veřejné správy. Naše organizace již po mnoho let prosazuje mezinárodní spolupráci, aby se právo na přístup k úředním dokumentům, jehož počátky lze najít již v Evropské úmluvě o lidských právech z roku 1950, stalo realitou v celé Evropě.

(ii) První politické a právní vyjádření tohoto práva se objevilo v doporučení č. R (81) 19 Výboru ministrů členským státům o přístupu k informacím v držení orgánů veřejné správy a po roce následovala Deklarace Výboru ministrů o svobodě vyjadřování a informací. Další právní nástroje byly zpracovány až v roce ⁽¹⁾ 2002, kdy Výbor ministrů přijal doporučení Rec(2002)2 o přístupu k veřejným dokumentům, které se stalo hlavním zdrojem inspirace pro stávající úmluvu.

(iii) Řídící výbor pro lidská práva (CDDH) pověřený Výborem ministrů Rady Evropy zpracovat současnou úmluvu byl veden zájmem určit mezi různými vnitrostátními právními řády a předpisy ta nejpodstatnější závazná ustanovení, která by odrážela to, co již bylo v legislativě celé řady zemí akceptováno a zároveň by mohlo být přijato i členskými státy, které dosud takovou legislativu neměly. Smluvní strany stávající úmluvy se zavázaly striktně zavést tato minimální základní ustanovení, a aby snadněji dosáhly vytyčeného cíle, úmluva předpokládá i vytvoření mezinárodního monitorovacího mechanismu. Za touto myšlenkou pochopitelně stojí snaha vyburcovat smluvní strany k zavedení a následnému posilování vnitrostátních právních předpisů, které by zaváděly ještě širší právo na přístup k úředním dokumentům ovšem za předpokladu, že již bylo implementováno základní minimum.

(iv) Tyto úvahy se dostaly do popředí v rámci celé řady diskusí. Je pochopitelné, že byl po dlouhou dobu probírán i přístup spočívající ve vypracování právního nástroje založeného na propojení nejlepší praxe, která již existovala v oblasti přístupu k veřejným dokumentům. Nicméně autoři úmluvy byli přesvědčeni, že takovýto přístup by vedl k právnímu nástroji, který by byl v mnoha zemích jen stěží realizovatelný. Proto přijaté kompromisní řešení spočívalo ve zpracování nástroje, který by mohl být akceptován co největším počtem členských států Rady Evropy a vytvořil by skutečné východisko pro účinné právo na přístup k úředním dokumentům v evropském regionu.

(v) A konečně ještě zbývá zdůraznit, že stávající úmluva neobsahuje konkrétní ustanovení, které by se vztahovalo k výhradám, což znamená, že jakékoliv výhrady jsou možné pouze za předpokladu, že jsou v souladu s ustanoveními Vídeňské úmluvy o smluvním právu, podle nichž výhrady nesmí odporovat cíli a účelu smlouvy.

II. Výklad k jednotlivým ustanovením úmluvy

Preambule

1. Transparentnost orgánů veřejné správy je klíčová pro dobrou správu věcí veřejných a je ukazatelem, zda daná společnost je či není skutečně demokratická a pluralitní, zda se brání všem formám korupce, je schopna kritizovat ty, kdo jí vládou, a je otevřená informované účasti občanů ve věcech veřejného zájmu. Právo na přístup k úředním dokumentům je rovněž zásadní pro vlastní rozvoj lidí a pro výkon základních lidských práv. Toto právo rovněž posiluje v očích široké veřejnosti legitimitu orgánů veřejné správy a důvěru v tyto orgány. Při zvážení výše uvedeného by měly vnitrostátní právní řády uznat a vhodně prosazovat právo všech občanů na přístup k úředním dokumentům vytvořeným a uchovávaným orgány veřejné správy.

2. Právo na přístup k úředním dokumentům se nejprve rozvíjelo ve skandinávských zemích a pomalu se rozšiřovalo do mnoha dalších států Západní Evropy. Skutečný rozvoj byl následně odstartován v 90. letech minulého století s vývojem legislativy v nových demokraciích Východní a Střední Evropy. Nicméně i starší demokracie přijaly novou legislativu.⁽²⁾ Ústavy, vnitrostátní právo a právní věda v celé Evropě nyní uznávají právo na přístup k úředním dokumentům. Právo na přístup k úředním dokumentům je rovněž stále více uznáváno i na mezinárodní úrovni. I když Evropský soud pro lidská práva dosud neuznal všeobecné právo na přístup k úředním dokumentům nebo informacím, poslední judikatura tohoto soudu⁽³⁾ navrhuje, aby za určitých okolností bylo možné z článku 10 úmluvy dovodit právo na přístup k dokumentům v držení orgánů státní správy. Kromě toho soud uznal za pozitivní povinnost poskytovat jak proaktivně, tak i na základě žádostí o informace, které souvisejí s výkonem a ochranou dalších práv obsažených v úmluvě, například právo na ochranu soukromého a rodinného života⁽⁴⁾. Právo na spravedlivý proces, který je zaručen článkem 6 Evropské úmluvy o lidských právech, dává stranám soudního řízení právo na přístup k dokumentům, které souvisejí s jejich případem a jsou v držení soudu. Toto právo je navíc stále více přijímáno i jinými mezinárodními fóry. Například v září 2006 Meziamerický soud pro lidská práva rozhodl, že článek 13 Americké úmluvy o lidských právech, který ochraňuje právo na svobodu slova a informací, zaručuje všeobecné právo na přístup k informacím v držení státu⁽⁵⁾. Úmluva Rady Evropy o právu na přístup k úředním dokumentům se stává prvním mezinárodním právně závazným dokumentem, který uznává všeobecné právo na přístup k úředním dokumentům v držení orgánů veřejné správy.

3. Přípravy probíhaly i v dalších mezinárodních organizacích a dosáhly vrcholu, kromě jiného, v roce 1998, kdy byla přijata Úmluva OSN o přístupu k informacím, o veřejné účasti při rozhodování a o přístupu k právní ochraně ve věcech životního prostředí⁽⁶⁾, a posléze přijetím nařízení (ES) č. 1049/2001 Evropského parlamentu a Rady o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise.

4. Všechny tyto úspěchy byly doprovázeny rostoucím povědomím občanské společnosti i orgánů veřejné správy na národní úrovni o tom, jakou hodnotu má přístup k informacím, a o potřebě zajistit přístup k úředním dokumentům. Obecně

je vývoj v členských státech Rady Evropy pevně směřován k posílení souboru pravidel na ochranu svobody informací a k poskytnutí práva na přístup k úředním dokumentům, což je rovněž zakotveno v některých národních ústavách.

Část I

Článek 1 – Obecná ustanovení

Odstavec 1

5. Nic, co je uvedeno v tomto dokumentu, nebrání smluvním stranám úmluvy přijmout, prosazovat a posilovat vnitrostátní normy, které zajišťují širší přístup k úředním dokumentům, než je přístup stanovený touto úmluvou. A naopak, vzhledem k tomu, že tato úmluva je míněna jako minimální standard, státy jsou povzbuzovány k přijetí širší úpravy práva na přístup k úředním dokumentům. Kromě toho nic, co je uvedeno v této úmluvě, není míněno jako ospravedlnění pro snižování standardů stanovených ve vnitrostátních právních rádech a praxích, pokud jsou na vyšší úrovni než ustanovení obsažená v této úmluvě.

6. Žádné ustanovení této úmluvy nesmí být vykládáno jako ustanovení omezující přístup k dokumentům, které musejí být zpřístupněny v souladu s národními závazky. Například Evropská úmluva o lidských právech uznává základní zásadu zveřejňování rozsudků a Aarhuská úmluva zaručuje širší právo na přístup k informacím o životním prostředí.

Odstavec 2

7. Článek 1 odst. 2 vymezuje rozsah uplatnění této úmluvy.

Písmeno a)

8. Pro účely této úmluvy termín „orgány veřejné správy“ zahrnuje správní úřady na národní, regionální a místní úrovni (například ústřední vláda, obecní úřady a další obecní orgány, policie, úřady zodpovědné za veřejné zdravotnictví a školské úřady, veřejné rejstříky a podobně). Termín „orgány veřejné správy“ zahrnuje i zákonodárné sbory a soudní orgány tak, jak jsou definovány ve vnitrostátním právu, pokud vykonávají správní funkce. Jsou zahrnuty i fyzické a právnické osoby, pokud vykonávají funkce jako správní orgány.

9. Za účelem zlepšení otevřenosti mohou smluvní strany této úmluvy rozšířit její okruh. Několik smluvních stran této úmluvy již rozšířilo přístup v jednom či více zákonech k zákonodárným sborům a soudním orgánům. Tudiž pomocí prohlášení podaného při podpisu nebo ratifikaci úmluvy mohou smluvní strany zahrnout zákonodárné sbory a soudní orgány s ohledem na všechny činnosti, které vykonávají.

10. Autoři úmluvy předpokládají, že úmluva by rovněž mohla zahrnovat, jestliže by si to smluvní strany přály, fyzické nebo právnické osoby, pokud tyto vykonávají veřejné funkce nebo spravují veřejné fondy v souladu s vnitrostátním právem. Z toho je zcela zřejmé, že vnitrostátní právo by mělo být v souladu s mezinárodními závazky vyplývajícími zejména z Evropské úmluvy o lidských právech. Autoři uznávají, že neexistovala žádná společná definice těchto pojmů a že se příklady, i vzhledem k historickým důvodům, v jednotlivých zemích velmi lišily. Nicméně i když uznávají, že vše závisí na tom, jak jednotlivé smluvní strany vykládají veřejnou funkci, smluvní strany se vyzývají k rozšíření působnosti úmluvy na orgány, které veřejné funkce vykonávají.

Písmeno b)

11. Odstavec 2, písm. b) rovněž specifikuje působnost úmluvy definováním pojmu „úřední dokumenty“ pro účely této úmluvy. Jedná se o velmi širokou definici: za „úřední dokumenty“ se považují veškeré informace zpracované nebo přijaté a uchovávané orgány veřejné správy, které jsou zaznamenány na jakémkoliv typu fyzického nosiče, ať už mají jakoukoliv formu nebo formát (tj. napsané texty, informace zaznamenané na zvukových a audiovizuálních nosičích či na fotografiích nebo zaslané v elektronické poště, dále informace uložené v elektronickém formátu, jako jsou např. elektronické databáze atd.).

12. Obvykle je snadné definovat pojmy týkající se tištěných dokumentů, avšak definovat dokument, kdy jsou informace v něm obsažené uloženy v elektronických databázích, je mnohem složitější. Smluvní strany této úmluvy dostaly určitý prostor při rozhodování, jak tento pojem vymezit. Některé smluvní strany této úmluvy poskytnou přístup ke konkrétním informacím tak, jak je o to požádá žadatel, pokud lze takové informace snadno získat stávajícími prostředky. U jiných smluvních stran jsou za dokument považovány kompilace v databázích informací, které spolu logicky souvisejí.

13. Mělo by se jasně rozlišovat mezi dokumenty, které obdrží státní úředníci v průběhu výkonu svých povinností, a těmi, které obdrží jako soukromé osoby a které nikterak nesouvisejí s výkonem jejich povinností. Tato kategorie dokumentů nespadá do definice úředních dokumentů této úmluvy.

14. Právo na přístup se omezuje na existující dokumenty. Úmluva nezavazuje smluvní strany k tomu, aby vytvářely nové dokumenty jen na základě žádostí o informace, ačkoliv některé smluvní strany do určité míry uznávají i tuto širší povinnost. Koncepce rovněž zahrnuje informace fyzicky uchovávané právníky a fyzickými osobami jménem orgánů veřejné správy prostřednictvím smluv uzavřených mezi orgánem veřejné správy a danou právníkou či fyzickou osobou.

15. Úřední dokumenty převedené do archivů spadají pod působnost této úmluvy.

16. Tato úmluva se vztahuje i na dokumenty obsahující osobní údaje. Úmluva o ochraně jednotlivců se zřetelem na automatizované zpracování osobních údajů ze dne 28. ledna 1981 (ETS č. 108) v zásadě nezakazuje přístup třetích stran k úředním dokumentům obsahujícím osobní údaje. Nicméně je-li povolen přístup k takovýmto dokumentům, použití osobních údajů, které jsou v nich obsaženy, se řídí úmluvou č. 108.

Článek 2 – Právo na přístup k úředním dokumentům

Odstavec 1

17. Úmluva dává „každému“ právo na přístup k úředním dokumentům bez ohledu na motivy či záměry žadatelů. I když jsou ustanovení úmluvy důležitá zejména pro novináře, protože jim poskytují nezbytné nástroje k výkonu jejich funkce „hlídacích psů“, kteří sledují správné fungování veřejných institucí – jedná se o klíčovou roli v demokratické společnosti, která již byla zcela uznána judikáty Evropského soudu pro lidská práva – je třeba říci, že úmluva nečiní rozdíly mezi novináři a jinými osobami.

18. Právo na přístup se vztahuje jak na fyzické, tak i na právnické osoby, a to bez jakékoliv diskriminace, včetně diskriminace na základě národnosti, a dokonce i na cizí státní příslušníky žijící mimo území smluvních stran této úmluvy.

19. Tato úmluva stanoví právo na přístup k úředním dokumentům. Co se týče využití získaných informací, což je oblast, která není upravena úmluvou, obecně lze říci, že žadatelé mohou informace zcela svobodně využít k jakémukoliv zákonnému účelu. Sem patří šíření informací a například i jejich zveřejnění. Takovéto využití může být například stanoveno zákony, které upravují duševní vlastnictví nebo zákony na ochranu údajů případně zákony přijatými na základě transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES ze dne 17. listopadu 2003 o opětovném použití informací veřejného sektoru.

Odstavec 2

20. Každá smluvní strana přijme ve vnitrostátním právu nezbytná opatření k uvedení ustanovení této úmluvy v účinnost. Mezi tato opatření patří přijetí legislativy o přístupu k úředním dokumentům a smluvní strany mohou vyžadovat provedení změn nebo doplnění stávajících zákonů. Ale v mnoha případech bude nutné zavést určitá konkrétní pravidla i do jiných zákonů. Toto ustanovení rovněž zahrnuje vnitřní pravidla týkající se vyřizování žádostí nebo zveřejňování dokumentů z vlastní iniciativy orgánu veřejné správy či proškolení úředníků státní a veřejné správy o přístupu k úředním dokumentům.

Článek 3 – Případná omezení přístupu k úředním dokumentům

Odstavec 1

21. Podle této úmluvy jsou omezení práva na přístup k úředním dokumentům povolena pouze pro účely ochrany zájmů uvedených v seznamu v článku 3, odst. 1. Vzhledem k tomu, že právo na přístup k dokumentům je základním principem, pak jakékoliv omezení tohoto práva musí být konkrétně zakotveno v zákonu, musí být v demokratické společnosti nutné a musí být přiměřené cíli ochrany dalších legitimních práv a zájmů.

22. Seznam omezení uvedený v článku 3, odst. 1 je vyčerpávající. Omezení se vztahují na obsah dokumentu a povahu informací. Tato omezení pochopitelně nebrání národním legislativám, aby snížily počet důvodů omezení nebo aby formulace omezení zúžily s cílem poskytnout širší přístup k úředním dokumentům. Respektování ducha této úmluvy znamená poskytnout co nejširší přístup k úředním dokumentům nikoliv bránit takovému přístupu nesprávným použitím omezení uvedených v článku 3.

Písmeno a)

23. Smluvní strany této úmluvy mohou omezit přístup k úředním dokumentům s cílem ochránit národní bezpečnost, obranu a mezinárodní vztahy. Pojem národní bezpečnost by měl být používán s určitým omezením. Neměl by být zneužíván k ochraně informací, které mohou odhalit porušování lidských práv a korupci ve veřejné správě či administrativní chyby nebo jsou takové informace pouze nepohodlné pro úředníky veřejné a státní správy případně pro orgány veřejné správy.

Písmeno b)

24. Písmeno b) stanoví, že smluvní strany úmluvy mohou omezit přístup k úředním dokumentům s cílem chránit veřejnou bezpečnost, například zákazem zveřejňovat dokumenty, které se týkají bezpečnostních systémů budov a komunikací apod.

Písmeno c)

25. Smluvní strany úmluvy mohou omezit přístup k úředním dokumentům s cílem zabezpečit prevenci, vyšetřování a stíhání trestné činnosti. Přístup k takovým dokumentům by mohl například poškodit vyšetřování, vést k vyhýbání se spravedlnosti nebo ke zničení důkazů.

Písmeno d)

26. Písmeno d) povoluje smluvním stranám úmluvy omezit přístup k úředním dokumentům za účelem zachování schopnosti orgánů veřejné správy prošetřovat případy porušování kázně v rámci jejich vlastní správní činnosti.

Písmeno e)

27. Písmeno e) umožňuje omezit přístup k některým dokumentům s cílem ochránit správné provádění i následné zakončování činností orgánů veřejné správy s ohledem na dohled, prověřování a kontrolu (inspekce nebo audity jiných organizací a jednotlivců nebo kontroly prováděné interně). Jako příklad mohou být uvedeny průběžné daňové kontroly, ale spadají sem také zkoušky na školách a univerzitách, inspekce práce, inspekce prováděné sociálními pracovníky, zdravotními úřady a orgány ochrany životního prostředí.

Písmeno f)

28. Smluvní strany úmluvy mohou stanovit omezení s ohledem na ochranu života a dalších legitimních soukromých zájmů. Úřední dokumenty mohou obsahovat informace osobního nebo soukromého rázu, které jsou chráněny. Jedná se například o záznamy v rejstříku trestů nebo lékařské záznamy. Je třeba si uvědomit, že článek 8 Evropské úmluvy o lidských právech zaručuje právo na respektování osobního a rodinného života. Tyto zájmy mají přednost před zájmem zpřístupnit informace v příslušném dokumentu.

Písmeno g)

29. Písmeno g) uvádí, že smluvní strany úmluvy mohou stanovit omezení k ochraně obchodních a dalších ekonomických zájmů, ať už soukromých nebo veřejných. Hlavním účelem této výjimky je zabránit nepatřičnému poškození konkurenčních nebo vyjednávacích pozic. Příkladem informací, kterých se to může týkat, jsou informace, které se vztahují k „obchodnímu tajemství“, informace které souvisejí s hospodářskou soutěží nebo výrobními postupy, obchodními strategiemi, seznamy klientů atd. Může se rovněž jednat o informace, které orgány veřejné správy používají při přípravě kolektivního vyjednávání, jehož se účastní, případně o údaje nutné pro daňové účely shromážděné od jednotlivců i od právnických osob.

Písmeno h)

30. Možná omezení podle písmene h) se týkají ochrany finančních a dalších ekonomických zájmů, ale i měnových a devizových politik státu. Uvedená ochrana může být například nutná, pokud se zvažuje změna úrokových sazeb nebo se jedná o tržně citlivé finanční informace.

Písmeno i)

31. Záměrem písmena i) je chránit rovnost stran při soudním řízení a zajistit správné fungování soudního systému. Toto omezení má za cíl zabezpečit rovnost stran při soudním řízení před tuzemskými i mezinárodními soudy a může tedy například dojít ke zmocnění orgánu veřejné správy k odmítnutí přístupu k dokumentům zpracovaným nebo přijatým (například od právníka) s ohledem na soudní řízení, v němž je daný orgán stranou sporu. Toto písmeno vychází z článku 6 Evropské úmluvy o lidských právech, který zaručuje právo na spravedlivý proces. V rámci tohoto omezení nelze odmítnout přístup k dokumentům, které nejsou vytvořeny pro použití při soudním řízení.

Písmeno j)

32. Případná omezení pod písmenem j) se týkají možnosti omezit šíření informací o životním prostředí a jejich záměrem je umožnit orgánům veřejné správy provádět účinné politiky v oblasti ochrany životního prostředí.

33. Takovýmto omezením by mohl být například zákaz zveřejňovat informace o lokalitách ohrožených živočišných nebo rostlinných druhů za účelem jejich ochrany. Takovéto omezení vychází z článku 4 odst. 4 výše zmiňované Aarhuské úmluvy.

Písmeno k)

34. Písmeno k) stanovuje možnost omezit přístup k úředním dokumentům s cílem ochránit důvěrný charakter porad uvnitř orgánů veřejné správy či mezi jednotlivými orgány veřejné správy při prověřování určitých záležitostí. Slovo „záležitost“ má dostatečně široký význam, aby zahrnulo veškerou problematiku týkající se orgánů veřejné správy, to znamená jednotlivé případy, ale i postupy určené k politickému rozhodování. Je třeba zdůraznit, že i když cílem úmluvy je podnítit účast široké veřejnosti v procesu rozhodování, účelem tohoto omezení je zachovat kvalitu rozhodovacího procesu tím, že bude poskytnuta orgánům veřejné správy určitá volnost „k promyšlení věci“.

35. Článek 3 dává smluvním státům úmluvy, které jsou monarchiemi, možnost prohlásit, že komunikace s královskou rodinou a královskou domácností bude rovněž zahrnuta mezi případná omezení. Důvodem je skutečnost, že panující rodina (její členové) a její domácnost nebo hlava státu mohou mít zvláštní postavení dané ústavou, které není zahrnuto v žádném jiném omezení.

Odstavec 2

36. Odstavec 2 článku 3 vyjadřuje dvě důležité zásady: zásadu „testu, zda může dojít ke škodám“, a zásadu, která zvažuje na jedné straně zájem umožnit veřejnosti přístup k úředním dokumentům, a na druhé straně zájem, který je chráněn tímto omezením.

37. Pokud veřejný přístup k určitému úřednímu dokumentu nezpůsobí žádnou újmu žádnému ze zájmů uvedených v odstavci 1, pak by nemělo existovat omezení přístupu k danému dokumentu. Pokud by veřejný přístup mohl poškodit kterýkoliv ze zájmů, pak by takovýto dokument měl být uvolněn, jen pokud veřejný zájem na přístupu k dokumentu převyší některý z chráněných zájmů.

38. „Test, zda může dojít ke škodám“, a „vyvážení zájmů“ lze provést pro každý jednotlivý případ nebo se toho ujme zákonodárce, a pak záleží na způsobu, jak omezení formuluje. Legislativa by mohla například stanovit odlišné požadavky na provedení testu, zda může dojít ke škodám. Tyto požadavky by mohly mít

podobu posouzení všech pro a proti při vydávání požadovaného dokumentu nebo by se mohlo jednat o bezpodmínečnou výjimku v případě velmi citlivých informací. Jsou-li takovéto požadavky stanoveny legislativou, pak by se měl orgán veřejné správy, který obdrží žádost o přístup k danému úřednímu dokumentu, ujistit, zda jsou požadavky na výjimky ze zákona splněny. Absolutní výjimky ze zákona by měly být minimální.

39. Výsledek „testu, zda může dojít ke škodám“, je úzce spojen s uplynutím určité lhůty. Co se týče některých omezení, určité události nevyhnutelně vedou k ukončení jejich platnosti. V jiných případech může uplynutí určité doby snížit škodu způsobenou uvolněním příslušné informace.

Odstavec 3

40. Tento odstavec odkazuje na povinnost smluvních stran zvážit stanovení maximálních časových lhůt pro omezení práva na přístup k úředním dokumentům. Přístup nelze nikdy odmítnout po uplynutí jakékoliv lhůty stanovené zákonem.

Článek 4 – Žádosti o přístup k úředním dokumentům

Odstavec 1

41. Osoba požadující úřední dokument není povinna uvádět důvody, proč si přeje získat přístup k dokumentu.

Odstavec 2

42. Současná úmluva nevyžaduje od smluvních stran úmluvy, aby poskytly žadatelům právo na podání žádostí anonymně, avšak značně tuto možnost podporuje zahrnutím dobrovolného závazku k umožnění anonymní žádosti. V zemích, kde již takovéto právo existuje, se pokládá za zbytečné vyžadovat prokázání totožnosti žadatele, jestliže zároveň neexistuje povinnost, aby žadatel sdělil důvody své žádosti.

Odstavec 3

43. Odstavec 3 doporučuje smluvním stranám úmluvy, aby formality byly zcela minimální. Každá smluvní strana se může svobodně rozhodnout, co bude součástí příslušných postupů, avšak cílem je, aby tento postup byl co nejkratší a nejjednodušší. Kromě toho každá formalita musí být řádně zdůvodněna. V některých zemích musí mít žádosti písemnou podobu (fax, dopis, elektronická pošta). V jiných zemích postačí ústní žádosti (podané přímo v kancelářích příslušného orgánu veřejné správy nebo podané telefonicky) a písemné postupy se použijí pouze v případě, kdy je zvažováno částečné nebo úplné zamítnutí přístupu k dokumentu.

Článek 5 – Zpracování žádostí o přístup k úředním dokumentům

Odstavec 1

44. Podle odstavce 1 je orgán veřejné správy povinen snažit se přiměřeně pomoci žadateli při určení příslušného úředního dokumentu. To znamená, že žadatel není povinen určit požadovaný dokument předem. Žadatel by měl svou žádost formulovat dostatečně jasně, aby byl vyškolený úředník veřejné/státní

správy schopen požadovaný dokument určit. Orgán veřejné správy je odpovědný za řádné uchovávání dokumentů a za jejich odpovídající označení tak, aby byl schopen tyto dokumenty určit. K těmto účelům veřejnosti i samotným orgánům veřejné správy velmi napomáhají veřejné rejstříky.

45. Orgán veřejné správy má určitou volnost sám stanovit, do jaké míry je poskytování pomoci přiměřené. Takováto pomoc je důležitá zejména v případě, že se jedná o invalidního žadatele, dále žadatele, který je negramotný, nebo cizince s malou či žádnou znalostí jazyka dané země.

46. Je třeba říci, že právo fyzických osob na přístup ke konkrétnímu dokumentu začíná jejich právem na to, aby jim daný orgán veřejné správy sdělil, zda má či nemá příslušný dokument v držení. Nicméně v některých případech, kdy ochrana dalších práv a zájmů zakazuje zveřejnění, pak orgány veřejné správy neodhalí existenci příslušného dokumentu, pokud by takovéto sdělení mohlo vést ke zveřejnění informací, které by měly zůstat důvěrné.

Odstavec 2

47. Odstavec 2 uvádí, že každý úřad veřejné správy se musí zabývat žádostí o přístup k úřednímu dokumentu, který má v držení. To kromě jiného znamená, že dokument, který existuje v několika kopiích, které jsou uchovávány v různých orgánech veřejné správy, může být od takovýchto orgánů požadován. Pokud orgán veřejné správy nemá uvedený dokument v držení nebo pokud není oprávněn žádost vyřídit, pak odstavec 2 vyžaduje, kdykoliv je to možné, odkázat žádost nebo žadatele na věcně příslušný orgán veřejné správy.

Odstavec 3

48. Odstavec 3 stanovuje, že se žádostmi o přístup k úředním dokumentům je třeba zacházet podle zásad rovnosti. Zpravidla platí, že žádosti by se měly vyřizovat podle data jejich přijetí. V tomto směru se nebudou dělat žádné rozdíly vycházející z povahy žádosti nebo postavení žadatele.

Odstavec 4

49. Co nejrychlejší odezva na žádost je skutečným základem práva na přístup k úředním dokumentům. V mnoha zemích stanovují právní předpisy maximální možnou lhůtu na přijetí rozhodnutí, oznámení rozhodnutí žadateli a, pokud je rozhodnutí o povolení přístupu kladné, pak i na oznámení rozhodnutí o zpřístupnění dokumentu. V malém počtu zemí, které mají dlouhou a silnou tradici otevřenosti, je jediným pravidlem požadavek, aby žádost byla vyřízena neprodleně. Tyto země se obávají, že stanovení maximální délky lhůty může nežádoucím způsobem ovlivnit dobu zpracovávání žádostí a prodloužit ji až do dosažení maximální lhůty, případně snížit ochotu úřadů zabývat se komplikovanými žádostmi.

50. V mnoha zemích zahrnuje dobrá praxe možnost informovat žadatele o jakémkoliv zpoždění při vyřizování žádosti.

51. Je samozřejmostí, že stanovení maximální délky lhůty by nemělo vést u orgánů veřejné správy k tomu, aby vyčkávaly s uvolněním dokumentu až do úplného uplynutí lhůty. Čím rychleji je dokument zpřístupněn, tím více je dodržován duch této úmluvy.

Odstavec 5

52. Z odstavce 5 vyplývá, že orgán veřejné správy může odmítnout zabývat se žádostí o přístup k úřednímu dokumentu ze dvou důvodů: buď je žádost, i přes pomoc ze strany orgánu veřejné správy, příliš neurčitá, aby umožnila identifikovat příslušný dokument, anebo je žádost zjevně nedůvodná (například pokud žádost vyžaduje neúměrnou dobu vyhledávání nebo prověřování). V případech, kdy je žádost zjevně zlomyslná (například jedna z mnoha žádostí, jejímž záměrem je narušit práci odboru, opakované žádosti stejného žadatele o tentýž dokument během velmi krátké doby), je možné ji zamítnout.

Odstavec 6

53. Odstavec 6 vyžaduje, aby orgán veřejné správy uvedl důvody k zamítnutí žádosti o přístup k úředním dokumentům. Minimálním požadavkem v tomto ohledu je uvést právní základ pro zamítnutí, a to odkazem na příslušná ustanovení zákona a připojením vysvětlení, jak se daná ustanovení použijí.

Článek 6 – Způsoby přístupu k úředním dokumentům

Odstavec 1

54. Existují různé způsoby přístupu k úředním dokumentům: prověření originálu, poskytnutí kopie dokumentu nebo kombinace obojího. Podle odstavce 1 je na žadateli, aby si sám určil způsob přístupu, kterému dává přednost. Orgán veřejné správy by měl přání žadatele vyhovět vždy, kdykoliv je to možné. Nicméně toto může být v některých případech nepraktické nebo dokonce nemožné. Například:

- dotčený orgán veřejné správy může odůvodnit odepření poskytnutí kopie dokumentu s tím, že nemá k dispozici odpovídající technické vybavení (audio, video nebo elektronické kopie), nebo pokud by z poskytnutí kopie vyplynuly nepřiměřené dodatečné náklady nebo pokud by v souladu s vnitrostátní legislativou bylo porušeno právo duševního vlastnictví;
- odmítnutí přímého přístupu k originální verzi dokumentu lze rovněž odůvodnit, je-li takovýto dokument fyzicky křehký nebo je-li ve špatném stavu; v takových případech poskytnou orgány veřejné správy kopii příslušného dokumentu.

55. Orgány veřejné správy by měly umožnit, pokud je to v jejich silách, nahlížení do dokumentů poskytnutím přiměřených úředních hodin a zajištěním místností na nahlížení do dokumentů.

56. V mnoha zemích, kde žadatel, který obdržel dokument, není schopen pochopit jeho obsah, je dobrou praxí, že orgány veřejné správy jsou vybízeny, aby žadateli pomohly, je-li to možné a přiměřené. Tato praxe je v souladu s přáním vyjádřeným Výborem ministrů v doporučení č. R (93) 1 o účinném přístupu k právu a spravedlnosti pro nejchudší. Nicméně pomoc s porozuměním nevede nutně k povinnosti dokumenty překládat nebo poskytovat vysoce specializovaná technická či právní vysvětlení.

Odstavec 2

57. Pokud se příslušné omezení vztahuje jen na některé informace v dokumentu, zbylá část dokumentu by měla být běžným způsobem zpřístupněna. Mělo by být jasně vyznačeno, která část a kolik informací bylo odstraněno. Kdykoliv je to možné, každé omezení odůvodňující odstranění informací by mělo být vyznačeno v příslušném rozhodnutí.

58. Co se týče tištěných dokumentů, informace by mohly být odstraněny na kopii pomocí vymazání nebo začernění částí, na něž se vztahuje omezení. Je-li originální dokument v elektronické podobě, měl by být poskytnut nový dokument nebo tištěná kopie s jasným vyznačením částí, které byly odstraněny (například ponecháním příslušných částí dokumentu čistých, nepopsaných).

59. Pokud je revidovaná verze dokumentu zavádějící nebo zcela postrádá smysl, smluvní strany úmluvy mohou odmítnout přístup k celému dokumentu. Tento záměr by měl být ovšem vykládán omezujícím způsobem. Ať už je zbývající část dokumentu zavádějící nebo zcela postrádající smysl či nikoliv, musí být posouzena s ohledem na to, že žadatel je v tomto případě určitým způsobem omezován. Pokud určité informace obsažené v příslušném dokumentu není možné zveřejnit, pak některé země zavazují své úřady, aby poskytly shrnutí dokumentu, ačkoliv tento závazek nevyplývá z úmluvy.

Odstavec 3

60. Odstavec 3 uvádí, že přístup může být poskytnut i odkázáním žadatele na snadno přístupné alternativní zdroje. Například, je-li dokument zveřejněn na internetu a je pro konkrétního žadatele snadno dostupný, pak orgány veřejné správy mohou žadatele odkázat na tento náhradní zdroj. V každém případě, zda je dokument snadno přístupný, musí být posuzováno případ od případu: například ne každý má přístup na internet. Termín „přístupný“ v sobě rovněž obsahuje finanční dostupnost; například odkázání někoho na koupi nákladné publikace nemusí být v souladu s tímto odstavcem.

Článek 7 – Poplatky za přístup k úředním dokumentům

Odstavec 1

61. V zásadě platí, že konzultace v místě uchovávání dokumentů by měly být zdarma. Nicméně veřejné archivy a muzea mohou účtovat žadateli poplatek za náklady, které jim nastaly v souvislosti s poskytovanými službami.

Odstavec 2

62. Jedná-li se o kopie, pak náklady na přístup k dokumentům mohou být účtovány žadateli, ale rovněž pouze v souladu se zásadou nepřekročení výše vlastních nákladů na poskytnutí dokumentu a zásadou přiměřenosti; orgány veřejné správy by neměly tímto způsobem vytvářet žádný zisk.

63. Toto však nebrání orgánům veřejné správy produkovat publikace ke komerčním účelům a prodávat je na trhu za tržní ceny.

Článek 8 – Přezkumné řízení

Odstavec 1

64. Odstavec 1 uvádí, že žadatel, jehož žádost byla zamítnuta, výslovně nebo implicitně, částečně nebo úplně, dostane možnost účastnit se přezkumného řízení před soudem nebo jiným nezávislým a nestranným orgánem zřízeným ze zákona. Orgán, který bude přezkum provádět, musí být schopen buď zvrátit rozhodnutí přijatá orgány veřejné správy, o nichž se domnívá, že nejsou v souladu s platnou legislativou, anebo požádat příslušný orgán veřejné správy, aby svůj názor přehodnotil. Zároveň nesmí být vyloučena možnost jiných právních nebo disciplinárních opatření proti orgánům veřejné správy, které závažným způsobem porušily závazky podle stávající úmluvy.

65. Termín „zamítnut“ musí být chápán v co nejširším slova smyslu a měl by zahrnovat například zamítnutí žádosti na přístup k dokumentu, ať už výslovné nebo implicitní, úplné nebo částečné, na základě výjimky uvedené v článku 3. Pokud vnitrostátní právní předpisy stanoví časové lhůty pro vyřízení žádostí, pak by měl mít žadatel právo na odvolání proti případné nečinnosti příslušného orgánu.

Odstavec 2

66. Odstavec 2 uvádí, že žadatel má vždy právo na přístup k bezodkladnému a finančně nenáročnému přezkumnému řízení. V některých národních systémech je vnitřní přezkumné řízení povinným mezikrokem před odvoláním k soudu nebo k jinému nezávislému orgánu pro vyřizování stížností. U některých smluvních stran úmluvy je rovněž možné podat si stížnost na odmítnutí nebo na chybné správní postupy v této oblasti ombudsmanovi nebo orgánu působícím v oblasti mediačních služeb.

67. Když orgán veřejné správy odmítne přístup k dokumentu, měl by v příslušném rozhodnutí uvést, jaké jsou možnosti odvolání.

Článek 9 – Doplnující opatření

68. V článku 9 je uvedeno, že smluvní strany jsou povinny přijmout vhodná opatření k informování veřejnosti o jejích právech, například zveřejněním dokumentů v elektronické podobě nebo ustavením dokumentačních středisek. Orgány veřejné správy mohou kromě jiného vytvořit kontaktní místa v rámci různých správních odborů, kde by bylo možné poskytovat široké veřejnosti informace, a usnadnit tak přístup k dokumentům, za něž jsou tyto odbory odpovědné. To znamená vytvoření a postupné aktualizování seznamů nebo registrů dokumentů, které má daný úřad/odbor v držení.

69. Takovéto informace a související úkoly mohou být rovněž svěřeny nezávislému orgánu, který je odpovědný za sledování nebo dohled nad přístupem k úředním dokumentům.

70. Je nezbytné, aby smluvní strany úmluvy přijaly opatření k ustanovení efektivních systémů řízení a ukládání dokumentů orgánů veřejné správy. Do této oblasti patří i pravidla a postupy týkající se archivace a skartace úředních dokumentů. Základním pravidlem pro skartaci by mělo být, že skartace není povolena, pokud může existovat veřejný zájem na dokumentu, a dokument nesmí být nikdy skartován během vyřizování žádosti o povolení přístupu k tomuto dokumentu.

Článek 10 – Dokumenty zveřejňované z vlastní iniciativy orgánů veřejné správy

71. Jakákoliv politika, jejíž snahou je zveřejňovat úřední dokumenty obecného zájmu bez nutnosti podat individuální žádost, musí zajistit, aby byli občané schopni utvořit si názor na úřady, které jim „vládnou“, a aby se zapojili do procesu rozhodování. Proto jsou podporována vnitrostátní pravidla o proaktivním zveřejňování.

72. V některých zemích vyžaduje zákon, aby orgány veřejné správy ze své vlastní iniciativy zveřejňovaly informace o své struktuře, zaměstnancích, rozpočtu, činnostech, pravidlech, politikách, rozhodnutích, delegování pravomocí, informacích o právu na přístup k úředním dokumentům a jak o tyto dokumenty žádat, ale i jiné informace ve veřejném zájmu. Toto vše se děje pravidelně a ve formátech, které zahrnují i využívání nových technologií (například webové stránky přístupné pro veřejnost), jakož i s využitím čítáren nebo veřejných knihoven z důvodu zajištění snadného a co nejširšího přístupu k dokumentům.

73. Jedním z kritérií, které mohou využít orgány veřejné správy pro určení, které dokumenty by měly být proaktivně zveřejněny, je zjistit, zda je dotýčný dokument nebo určitý typ dokumentu často požadován.

Část II

74. Část II úmluvy obsahuje ustanovení zřizující monitorovací systém, jehož cílem je, aby smluvní strany zabezpečily efektivní implementaci úmluvy a rozvíjely právo na přístup k úředním dokumentům. Úmluva zřizuje dva monitorovací orgány. Skupina odborníků pro přístup k úředním dokumentům je technickým orgánem, který je složen z nezávislých a vysoce kvalifikovaných expertů pro oblast přístupu k úředním dokumentům. A pak je zde spíše politický orgán, kterým je konzultační skupina smluvních stran, v níž má každá smluvní strana jednoho zástupce.

Článek 11 – Skupina odborníků pro přístup k úředním dokumentům

75. Článek 11 obsahuje ustanovení o fungování monitorovacích postupů, které využije skupina odborníků.

Odstavec 1

76. Odstavec 1 písm. a) zavazuje skupinu odborníků k předkládání zpráv o přiměřenosti opatření, která přijaly v legislativě i praxi smluvní strany za účelem uvedení ustanovení obsažených v úmluvě v účinnost.

77. Odstavec 1 písm. b) vypočítává prostředky, pomocí kterých skupina odborníků monitoruje efektivní implementaci úmluvy smluvními stranami. Skupina odborníků může vyjadřovat stanoviska, dávat návrhy, organizovat výměnu informací a podávat zprávy o významných vývojových trendech, dále může předkládat návrhy konzultační skupině smluvních stran ke změně úmluvy a formulovat stanoviska k jakýmkoliv jiným návrhům na změny úmluvy podaným v souladu s článkem 19.

Odstavec 2

78. Odstavec 2 umožňuje skupině odborníků vyžádat si informace a stanoviska od občanské společnosti. Tímto ustanovením se předpokládá, že nevládní organizace a další zástupci občanské společnosti se i nadále budou zapojovat do problematiky, která souvisí s přístupem k úředním dokumentům, a budou ochotny se podělit se skupinou odborníků o své zkušenosti.

Odstavec 3

79. Odstavec 3 stanovuje, že skupina odborníků se skládá minimálně z 10 a maximálně z 15 členů, kteří jsou voleni konzultační skupinou smluvních stran. Tento odstavec specifikuje zákonnost jejich volby a rozsah působnosti této skupiny.

Odstavec 4

80. Odstavec 4 zdůrazňuje, že členové skupiny odborníků musejí být nezávislí a nestranní, což kromě jiného znamená, že nesmějí zastupovat žádnou vládu ani jednat jejím jménem.

Odstavec 5

81. Odstavec 5 uvádí, že postup volby členů skupiny odborníků bude stanoven Výborem ministrů. Za volbu členů skupiny odborníků pak budou odpovědní samy smluvní strany. Před přijetím rozhodnutí o postupu volby Výbor ministrů navržený postup zkonstruuje se všemi smluvními stranami, od nichž musí získat jejich jednomyslný souhlas. Tento požadavek uznává, že všechny smluvní strany této úmluvy jsou schopny takovýto postup určit a jsou zcela rovnoprávné.

Článek 12 – Konzultační skupina smluvních stran

Odstavec 1

82. Článek 12 ustavuje druhý orgán monitorovacího systému: konzultační skupinu smluvních stran.

Odstavec 2

83. Odstavec 2 uvádí přehled cílů konzultační skupiny smluvních stran, mezi které patří posuzování zpráv, stanovisek a návrhů skupiny odborníků, podávání návrhů a doporučení smluvním stranám, předkládání návrhů na změny úmluvy v souladu s článkem 19 a formulování stanovisek k veškerým návrhům na změny této úmluvy v souladu s článkem 19.

Odstavec 3

84. Zřízením konzultační skupiny smluvních stran se zajistí rovná účast všech smluvních stran v rozhodovacím procesu a při monitorování úmluvy. Cílem této skupiny je rovněž posílit spolupráci mezi smluvními stranami navzájem a mezi smluvními stranami a skupinou odborníků, čímž se zabezpečí správná a účinná implementace úmluvy.

Článek 13 – Sekretariát

85. Sekretariát Rady Evropy pomáhá skupině odborníků a konzultační skupině smluvních stran při plnění jejich úkolů v rámci monitorovacího systému s praktickými otázkami, ale i poskytováním odborných znalostí v oblasti práva na přístup k úředním dokumentům.

Článek 14 – Poskytování zpráv

86. Článek 14 se zabývá různými zprávami týkajícími se implementace úmluvy, ale i dalšími otázkami, které souvisejí s přístupem k úředním dokumentům a které musejí být skupině odborníků poskytovány buď pravidelně, nebo na žádost smluvních stran.

Odstavec 1

87. Odstavec 1 se týká první zprávy, která musí být předána smluvními stranami skupině odborníků do jednoho roku od vstupu této úmluvy v platnost. Tato zpráva musí obsahovat informace o legislativních i jiných opatřeních přijatých s cílem uvést v účinnost ustanovení této úmluvy.

Odstavec 2

88. Odstavec 2 se zabývá následnými zprávami, které budou doručovány skupině odborníků před jednáním konzultační skupiny smluvních stran. Tyto zprávy obsahují aktualizované informace uvedené v odstavci 1. Měly by být doručeny skupině odborníků během lhůty pevně stanovené v jednacím řádu, který skupina odborníků přijme.

Odstavec 3

89. Odstavec 3 stanovuje, že skupina odborníků může od každé smluvní strany požadovat veškeré informace, které považuje za nezbytné pro plnění svých úkolů. Toto právo umožňuje skupině odborníků shromažďovat informace týkající se jakékoliv oblasti přístupu k úředním dokumentům, kterou se rozhodně blíže prověřit.

Článek 15 – Zveřejnění

90. Veškeré dokumenty zmiňované v článku 15 se zveřejňují. Uvedené dokumenty budou zveřejněny na webových stránkách Rady Evropy.

Část III

91. Ustanovení článků 16 až 22 v zásadě, s určitými výjimkami, vycházejí z modelových závěrečných ustanovení úmluv a dohod uzavíraných v rámci Rady Evropy, které Výbor ministrů schválil v únoru 1980 na 315. jednání náměstků ministrů.

92. Úmluva je otevřena k podpisu členskými státy Rady Evropy. Jakmile úmluva vstoupí v platnost v souladu s odstavcem 3, mohou být k přistoupení k úmluvě vyzváni podle článku 17 odst. 1 další státy.

Článek 16 – Podpis a vstup úmluvy v platnost

93. Článek 16 odstavec 3 stanovuje počet ratifikací, přijetí nebo schválení na deset, což je počet nutný k tomu, aby úmluva vstoupila v platnost. Tento počet není příliš vysoký, avšak záměrem bylo zbytečně neprotahovat vstup této úmluvy v platnost.

Článek 17 – Přistoupení k úmluvě

94. Po konzultaci se smluvními stranami a po získání jejich jednomyslného souhlasu může Výbor ministrů vyzvat jakýkoliv další stát nebo mezinárodní

organizaci k přistoupení k této úmluvě. Toto rozhodnutí vyžaduje dvoutřetinovou většinu stanovenou článkem 20.d Statutu Rady Evropy a jednomyslné hlasování smluvních stran této úmluvy.

Článek 18 – Území, na něž se smlouva vztahuje

Odstavec 1

95. Článek 18 uvádí v odstavci 1 území, na kterých lze uplatnit tuto úmluvu.

Odstavec 2

96. Článek 18 odstavec 2 se týká rozšíření uplatňování této úmluvy na územích uvedených v příslušném prohlášení.

Odstavec 1

97. Odstavec 1 stanovuje, že změny může navrhnout kterákoliv ze smluvních stran, Výbor ministrů, skupina odborníků nebo konzultační skupina smluvních stran uvedená v článku 12, a to v souladu se standardními postupy Rady Evropy pro tvorbu smluv.

98. Tento postup proto stanovuje určitou formu konzultací, které by měl vést Výbor ministrů před tím, než přistoupí k formálnímu přijetí jakékoliv změny. Jedná se o povinné konzultace smluvních stran úmluvy, včetně smluvních stran, které nejsou členskými státy Rady Evropy. Co se týče smluvních stran, které nejsou členskými státy Rady Evropy, tyto konzultace jsou odůvodněné, protože tyto smluvní strany nezasedají ve Výboru ministrů, a tudíž je nutné umožnit jim určitou formu účasti v postupu při přijímání změn. Tento postup se použije v rámci konzultační skupiny smluvních stran, která pak dá své stanovisko podle článku 12.

- a. 99. Výbor ministrů může následně schválit navrženou změnu. I když to není konkrétně uvedeno, tento postup je třeba chápat tak, že Výbor ministrů schválí změnu v souladu s většinou uvedenou v článku 20.d Statutu Rady Evropy, tedy dvoutřetinovou většinou zástupců, kteří hlasují, a většinou zástupců, kteří jsou oprávněni zasedat ve Výboru (odstavec 4). Zapojení Výboru ministrů, který zahrnuje zástupce všech členských států Rady Evropy – ne všechny členské státy však nutně musejí být smluvními stranami úmluvy – bylo zpochybněno některými delegacemi již během vypracovávání úmluvy. V tomto ohledu je třeba připomenout, že tento postup, který je běžný pro všechny úmluvy Rady Evropy, které obsahují výslovná ustanovení o možných změnách úmluvy, má za cíl upevnit vazby mezi úmluvou a organizací, pod jejíž záštitou byla úmluva vypracována a přijata. Úmluvy Rady Evropy – a jejich změny – jsou ve skutečnosti připravovány a projednávány v institucionálním rámci organizace a jsou základním nástrojem pro prosazování jejích cílů: Statut Rady Evropy po uvedení cíle organizace stanoví v článku 1, písm. b), že „Tento cíl bude naplňován prostřednictvím orgánů Rady jednáním o otázkách společného zájmu a dohodami a společnými opatřeními ve věcech hospodářských, sociálních, kulturních, vědeckých, právních a správních a cestou dodržování a další realizace lidských práv a základních svobod.“ Takže vyjednávání jsou završena přijetím rozhodnutí Výborem ministrů o vypracování textu navržené smlouvy *ne varietur* (tj. *text nelze měnit*) nebo přijetím rozhodnutí, které umožňuje případné změny. V případě změn je jejich vstup v platnost předmětem přijetí všemi smluvními stranami, které si tímto ponechávají právo rozhodnout se, zda budou či nebudou vázány navrženou změnou.

100. Změna by pak byla předložena smluvním stranám k přijetí (odstavec 5).

101. Jakmile je změna přijata všemi smluvními stranami, vstoupí tato změna v platnost prvního dne měsíce následujícího po uplynutí jednoměsíční lhůty po dni, kdy poslední smluvní strana předá oznámení o přijetí dané změny (odstavec 6).

102. V souladu se standardní praxí Rady Evropy a při uznání role generálního tajemníka jako depozitáře úmluv Rady Evropy, obdrží generální tajemník navržené změny (odstavec 2), ty pak předá smluvním stranám pro jejich informaci (odstavec 3) a případné přijetí po té, co již byly přijaty Výborem ministrů (odstavec 5), a od smluvních stran obdrží oznámení o přijetí těchto změn a posléze informuje smluvní strany o vstupu změn v platnost (odstavec 6).

Článek 20 – Prohlášení

103. Článek 20 obsahuje ustanovení, která umožňují smluvním stranám úmluvy podávat oznámení týkající se konkrétních článků nebo specifikovat, jak budou určité články uplatňovány.

Článek 21 – Vypovězení

104. V souladu s Vídeňskou úmluvou OSN o smluvním právu, článek 21 umožňuje kterékoliv ze smluvních stran odstoupit od úmluvy.

Článek 22 – Oznámení

105. Článek 22 uvádí oznámení, které je generální tajemník, jako depozitář Rady Evropy, povinen vypracovat, a článek rovněž stanovuje subjekty, kterým jsou uvedená oznámení zasílána.

Poznámky

(1) Doporučení č. R (91) 10 o sdělování osobních údajů v držení veřejných orgánů třetím stranám, doporučení č. R (97) 18 týkající se ochrany osobních údajů shromažďovaných a zpracovávaných pro statistické účely, doporučení Rec(2000)10 o kodexech chování pro veřejné činitele, doporučení č. R (2000) 13 o evropské politice přístupu k archivům a doporučení Rec(2007)7 o dobré správě.

(2) Pro tuto oblast byla zpracována studie OBSE: Přístup médií k informacím v regionu OBSE: trendy a doporučení – shrnutí předběžných výsledků výzkumu. Předběžné konzultace ke studii, která zahrnuje 56 zemí a byla zpracována Úřadem zástupce OBSE pro svobodu médií (ORFM), byly zveřejněny dne 30. dubna 2007 (viz www.osce.org/fom).

(3) Sdružení Jihočeské Matky v. Česká republika, stížnost č.19101/03, rozhodnutí o přijatelnosti stížnosti ze dne 10. července 2006.

(4) Viz zejména rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 7. července 1989 v případě Gaskin v. Spojené království (stížnost č. 10454/83) a ze dne 19. února 1998 v případě Guerra a další v. Itálie (stížnost č. 14967/89).

(5) Případ Claude Reyes a další v. Chile, viz <http://www.corteidh.or.cr/casos.cfm?idCaso=245>.

(6) Dále jen Aarhuská úmluva.